T079 BL IX (52) 1451 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Tạp Sự Q13

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 13 687

&$¬1%$½17+8<(£7 1+$£77+,(£7+¸·8%2¦7<º1$±,'$
7$±36¸±

48<(¥Ã1

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 13 688

nöôùc röôùi ñaát, queùt cho saïch roài caét may treân ñoù". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ laøm giöôøng chaân nhoïn neân laøm hö neàn ñaát, Phaät baûo: "khoâng ñöôïc laøm giöôøng chaân nhoïn, neân caét cho baèng", Bí-soâ caét baèng vaãn laøm hö neàn ñaát, Phaät baûo: "neân boù traáu loùt ñeå döôùi chaân giöôøng hoaëc boù baèng vaûi cuõ". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Baø-la-moân ra ngoaøi thaønh du ngoaïn, gheù vaøo trong röøng Theä ña nghæ meät, gaëp tôùi giôø aên. OÂng thaáy ôû choã aên saép xeáp choã ngoài trang nghieâm vaø thöùc aên uoáng thôm ngon, cho laø hi höõu neân sanh tín taâm, lieàn côõi taám y maëc treân ngöôøi traûi leân choã ngoài phía treân roài ñi. Sau ñoù vò tri söï thaáy taám y traûi naøy dô lieàn ñem traûi ôû choã ngoài phía döôùi, Baø-la-moân kia coù duyeân söï laïi gheù vaøo trong röøng Theä ña, nhö laàn tröôùc ñeán choã aên thì khoâng thaáy taám y cuûa mình traûi ôû choã ngoài phía treân nöõa, oâng beøn ñi tìm thì thaáy noù ñöôïc traûi ôû choã ngoài phía döôùi, thaáy roài lieàn suy nghó: "taám y cuûa ta coøn môùi laïi raát quyù giaù, vì sao laïi dô nhö theá naøy", vöøa luùc ñoù oâng thaáy vò tri söï laáy taám y phuûi buïi, lieàn bieát vì sao taám y laïi dô nhö theá. OÂng noùi vôùi vò tri söï: "vieäc nhoû naøy maø thaày cuõng khoâng bieát hay sao? Thaày neân röôùi nöôùc leân ñaát, queùt saïch roài môùi traûi choã ngoài, do khoâng laøm theo thöù lôùp nhö theá neân laøm dô taám y traûi cuûa toâi", vò tri söï nghe roài hoå theïn boû ñi, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "thöôøng ôû choã aên neân röôùi nöôùc queùt saïch ñaát tröôùc roài môùi traûi choã ngoài, nhö vaäy môùi ñuùng phaùp". Sau ñoù Tri söï traûi neäm ngoài treân choã dính buïi ñaát laøm cho neäm

ngoài dô, coù loãi nhö treân, Phaät baûo neân lau saïch saøng toøa roài môùi traûi neäm ngoài; Tri söï khoâng bieát duøng vaät gì lau buïi, Phaät baûo neân laáy moät taám y duøng ñeå lau phuûi buïi; Tri söï laïi duøng taám y coøn toát duøng ñeå lau phuûi buïi, Phaät baûo neân duøng y cuõ; Tri söï duøng y cuõ lau phuûi, laâu ngaøy raùch neân vaát boû, Phaät baûo: "khoâng neân vaát boû, neân xeù ra thaønh tua nhoû coät treân ñaàu caùi caây laøm caây choåi phuûi buïi". Duøng choåi naøy moät thôøi gian thaáy khoâng duøng ñöôïc nöõa lieàn vaát boû, Phaät noùi: "tuy khoâng coøn duøng ñöôïc nöõa cuõng khoâng neân vaát boû, neân baêm nhoû troän vôùi buøn vaø phaân boø duøng ñeå bít loã coät hay loã vaùch bò nöùt, laøm nhö theá phöôùc lôïi cuûa thí chuû seõ ñöôïc taêng". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù moät Bí-soâ treû thöôøng kinh haønh moät choã laøm cho ñaát nôi naøy hö lôû, moät tröôûng giaû vaøo chuøa chieâm baùi thaáy choã kinh haønh hö lôû lieàn suy nghó: "maët ñaát coøn hö lôû nhö theá thì chaân cuûa Thaùnh giaû seõ nhö theá naøo", nghó roài lieàn baûo Bí-soâ ñoù giôû chaân leân cho xem thöû. Tröôûng giaû nhìn thaáy chaân cuûa Bí-soâ teùt nöùt lieàn sanh taâm thöông xoùt, noùi vôùi Bí-soâ: "toâi coù taám thaûm muoán ñem ñeán traûi treân choã

kinh haønh naøy ñeå khi kinh haønh, chaân thaày khoâng bò thöông", Bí-soâ noùi Phaät chöa cho, tröôûng giaû noùi: "Theá toân ñaïi bi aét seõ khai cho", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "nay khai cho Bí-soâ sieâng naêng tinh taán kinh haønh ñöôïc chöùa taám thaûm tuøy yù traûi duøng khoâng phaïm". Bí-soâ noùi vôùi tröôûng giaû laø Phaät ñaõ khai cho, sau khi nhaän taám thaûm ñem traûi treân choã kinh haønh, do kinh haønh nhieàu neân taám thaûm ñöùt laøm hai ñoaïn, moãi ñoaïn naèm moät beân. Sau ñoù tröôûng giaû ñeán thaáy vaäy lieàn noùi vôùi Bí-soâ: "vì sao thaày laïi boû taám thaûm böøa baõi nhö theá, neáu thaáy noù hö raùch sao khoâng khaâu may laïi?", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "tröôûng giaû noùi ñuùng, neáu thaáy hö raùch neân khaâu may laïi hay duøng vaûi khaùc vaù noái; neáu quaù raùch naùt khoâng theå khaáu vaù ñöôïc nöõa thì neân baêm nhoû troän vôùi buøn vaø phaân boø ñeå traùt laùng choã kinh haønh, laøm nhö theá thí chuû seõ ñöôïc taêng theâm phöôùc". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ bònh ñeán thaày thuoác yeâu caàu ñieàu trò, thaày thuoác chæ caùch trò roài Bí-soâ lieàn ñeán choã Tröôûng giaû hoûi möôïn caùi chaøy ñaù ñeå giaõ thuoác, sau ñoù ñem traû laïi, tröôûng giaû noùi laø cuùng cho Thaùnh giaû, Bí-soâ noùi laø Phaät chöa cho thoï, tröôûng giaû noùi: "neáu vaäy haõy ñeå döôùi ñaát roài ñi", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "töø nay cho caát chöùa chaøy ñaù vaø truïc, neáu thí chuû cuùng ñöôïc tuøy yù thoï duøng". 2 . Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù ba: Giaù y, loàng che ñeøn, Chôù laøm toån thöông truøng, Noùng, laøm nhaø hoùng maùt, Ghi nhôù thaân Nan-ñaø. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeå y phuïc böøa baõi neân bò truøng caén luûng, Phaät baûo: "khoâng ñöôïc ñeå y phuïc böøa baõi, neân laøm caùi giaù ñeå maéc y", Bí-soâ lieàn ñuïc vaùch laøm giaù y khieán vaùch bò hö, Phaät noùi: "khoâng neân ñuïc vaùch, khi môùi xaây chuøa neân chöøa caây loù ra roài gaùt saøo tre leân

ñeå maéc y". Luùc ñoù Bí-soâ gaùt saøo tre ñeå maéc y ôû trong phoøng, khoâng laøm ôû tröôùc hieân, Phaät noùi: "tröôùc hieân cuõng laøm chôù boû pheá". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ khoâng tìm ñöôïc saøo tre, Phaät noùi: "neân duøng daây saén hay daây gai giaêng ngang ñeå maéc y". Duyeân xöù nhö treân, nhö Phaät ñaõ daïy toái neân tuïng kinh, khi caùc Bí- soâ ñang tuïng kinh thì coù raén boø ñeán, ngöôøi nhoû tuoåi nhìn thaáy kinh sôï la leân, caùc Bí-soâ phaøm phu nghe roài ñeàu kinh sôï khieán vieäc tuïng kinh bò giaùn ñoaïn, baïch Phaät, Phaät baûo neân ñoát ñeøn ñeå tuïng kinh. Vaøo muøa haï ñoát ñeøn, truøng bay vaøo cheát raát nhieàu, Phaät baûo neân laøm loàng che ñeøn;

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 13 691

Bí-soâ khoâng bieát laøm, Phaät baûo: "neân duøng thanh tre laøm loàng, laáy vaûi moûng bao che, neáu khoù tìm thì duøng mieáng vaân maãu che ñeøn, neáu cuõng khoù tìm thì laøm bình traêm maét". Bí-soâ khoâng bieát laøm bình traêm maét nhö theá naøo, Phaät noùi: "neân baûo thôï goám laøm moät bình goám ñeå che ñeøn, chung quanh bình coù nhieàu loã nhoû", Bí-soâ tìm thôï goám khoù, Phaät noùi: "neân laáy caùi bình saønh ñaäp boû ñaùy roài xoi nhieàu loã chung quanh, sau ñoù chuïp leân ñóa ñeøn ; neáu loã to truøng vaãn bay vaøo ñöôïc thì neân duøng giaáy hay vaûi luïa moûng bao che laïi". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù vaøo muøa noùng böùc, caùc Bí-soâ khoå vì noùng neân thaân oám gaày vaøng voû, Theá toân tuy bieát nhöng vaãn hoûi A-nan nguyeân do, A-nan ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo neân laøm nhaø hoùng maùt. Caùc Bí-soâ khoâng bieát laøm nhö theá naøo, Phaät noùi: "neân choïn choã gaàn beân ngoaøi chuøa laøm nhaø ba beân, ôû ba beân laøm vaùch pheân thöa coù caây choáng leân ñeå gioù loàng vaøo, khoâng gioáng chuøa vaây töôøng vaùch boán phía", Bí-soâ laøm vaùch beân trong, beân ngoaøi ñeå coät, Phaät baûo neân ñeå coät ôû giöõa; Bí-soâ khoâng laøm cöûa soå neân beân trong bò noùng, Phaät baûo neân laøm cöûa soå; laøm cöûa soå hoaëc quaù caùo quaù thaáp, Phaät baûo neân laøm ngang baèng vôùi giöôøng. Luùc ñoù coù nhieàu chim seû bay vaøo, Phaät baûo neân laøm chaán song; laïi bò möa taït vaøo, Phaät baûo neân laøm caùnh cöûa soå. Luùc ñoù khi aên, Bí-soâ ñoùng cöûa neân trong phoøng bò toái, Phaät baûo khi aên neân môû cöûa. Luùc ñoù vì trôøi noùng, Phaät khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc ôû trong phoøng chæ maëc haï quaàn vaø Taêng khöôùc kyø tuøy yù ñoïc tuïng, thuyeát phaùp, may y… trong boán oai nghi ñeàu khoâng phaïm. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Theá toân ñaõ cho Nan-ñaø xuaát gia vaø thoï Caän vieân… nhö ñaõ noùi ôû treân. Caùc Bí-soâ khaùch ñeán trong röøng Theä ña chöa bieát Nan-ñaø, thaáy Nan-ñaø coù thaân kim saéc vôùi ba hai töôùng toát lieàn cho laø Nhö lai neân Bí-soâ kyø laõo ñöùng daäy nghinh ñoùn, khi nhaän bieát ra, Bí-soâ naøy hoå theïn, baïch Phaät, Phaät noùi: "neân ghi nhôù y cuûa Nan-ñaø, neáu coù ngöôøi naøo gioáng nhö theá cuõng neân ghi nhôù: ñaây laø baäc Chaùnh giaùc coøn ñaây laø ngöôøi khaùc". 3. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù ba: Bôø soâng, cheá caây taêm, Ñuoåi La hoã khoûi chuøa, Hôïp traùnh, khoâng hôïp traùnh, Hai haïng ngöôøi ñöôïc maëc. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä duøng

phöông tieän thieän xaûo saùch taán, sieâng naêng tu taäp, ñoaïn heát phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn. Sau khi chöùng quaû, caùc Bí-soâ

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 13 691

naøy truï trong oai nghi, ra laøm nhö phaùp khieán daân chuùng chung quanh truù xöù ñoù ñeàu sanh tín kính. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “daân chuùng chung quanh truù xöù cuûa caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä ñöôïc ñaïi thieän lôïi”, A-nan nghe roài lieàn hieåu yù Phaät, ñoù laø do toân giaû laøm thò giaû cho Phaät laâu ngaøy neân chæ nghe lôøi noùi hoaëc nhìn töôùng bieåu hieän, toân giaû lieàn hieåu yù Phaät: neáu Theá toân muoán gaëp ngöôøi naøo thì noùi lôøi khan ngôïi ngöôøi ñoù. Toân giaû lieàn ñöa tin baùo cho caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä bieát laø Theá toân muoán gaëp; sau khi cuøng nhau baøn luaän, caùc Bí-soâ naøy cuøng ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Caùc Bí-soâ cöïu truï nôi ñaây ra tieáp ñoùn cuøng nhau aân caàn thaêm hoûi neân gaây ra oàn aøo, Theá toân tuy bieát nhöng vaãn hoûi A-nan nguyeân do, A-nan ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo A- nan: “thaày ñeán baûo caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä neân ñi ñeán choã khaùc, khoâng neân ôû ñaây”, A-nan vaâng lôøi Phaät ñeán noùi, caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä nghe roài lieàn thu xeáp y baùt du haønh trong nhaân gian. Sau ñoù Phaät laïi baûo caùc Bí-soâ: “daân chuùng chung quanh truù xöù cuûa caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä ñöôïc ñaïi thieän lôïi”, A-nan nghe roài laïi baùo tin cho hoï bieát, cöù nhö theá ñeán roài laïi ñi tôùi ba laàn, caùc Bí-soâ naøy noùi vôùi nhau: “vì sao Theá toân khen ngôøi muoán gaëp chuùng ta, nhöng nhieàu laàn ñeán ñeàu bò Phaät baûo ñi nôi khaùc. Chaéc laø chuùng ta noùi chuyeän laøm oàn aøo neân môùi nhö vaäy, laàn naøy chuùng ta neân giöõ im laëng”, noùi roài cuøng nhau laëng leõ mang y baùt ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät baûo A-nan: “thaày haõy tìm moät phoøng naøo yeân tónh, xeáp ñaët choã ngoài cho ta vaø caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä”, A-nan vaâng lôøi Phaät saép xeáp xong lieàn ñeán baïch Phaät bieát thôøi. Luùc ñoù Phaät ñi ñeán ôû ngoaøi cöûa phoøng röûa chaân roài vaøo trong phoøng, traûi toøa ngoài kieát giaø ngay thaúng, truï nieäm hieän tieàn; caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä cuõng theo thöù lôùp laøm y nhö Phaät ñaõ laøm. Luùc ñoù Phaät nhaäp sô ñònh, caùc Bí-soâ naøy cuõng nhaäp sô ñònh; Phaät xuaát ñònh thöù nhaát roài nhaäp ñònh thöù hai, xuaát ñònh thöù hai roài nhaäp ñònh thöù ba, xuaát ñònh thöù ba roài nhaäp ñònh thöù tö, xuaát ñònh thöù tö roài nhaäp ñònh Khoâng xöù, xuaát ñònh Khoâng xöù roài nhaäp ñònh Thöùc xöù, xuaát ñònh Thöùc xöù roài nhaäp ñònh Voâ sôû höõu xöù, xuaát ñònh Voâ sôû höõu xöù roài nhaäp ñònh Phi töôûng phi phi töôûng xöù; caùc Bí-soâ naøy cuõng laàn löôït xuaát nhaäp caùc ñònh theo nhö Theá toân. Phaät laïi xuaát ñònh Phi töôûng phi phi töôûng xöù roài nhaäp ngöôïc trôû laïi, nhö theá cho ñeán ñònh thöù nhaát ; caùc Bí-soâ naøy cuõng laàn löôït xuaát nhaäp ngöôïc laïi caùc ñònh theo nhö Phaät. Phaät suy nghó: “ta nhaäp sô ñònh… cho ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù ; caùc Bí-soâ naøy cuõng nhaäp caùc ñònh nhö vaäy. Ta laïi xuaát ñònh Phi töôûng phi phi töôûng xöù nhaäp ngöôïc trôû laïi cho ñeán sô ñònh ; caùc Bí-soâ naøy cuõng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 13 692

xuaát nhaäp ngöôïc trôû laïi nhö ta. Nay ta neân hieän töôùng traïng khaùc ñeå nhaäp sô ñònh, khoâng thuoäc caûnh sôû haønh cuûa Thanh vaên, Ñoäc giaùc", nghó roài lieàn nhaäp ñònh nhö vaäy. Luùc ñoù caùc Bí-soâ naøy noùi vôùi nhau: "Theá toân ñang truï trong ñònh cuûa mình, chuùng ta cuõng neân töï truï trong ñònh cuûa mình", noùi roài lieàn töï truï trong ñònh cuûa mình. Saùng hoâm sau Phaät xuaát ñònh, ñaïi chuùng ñeàu tuï hoïp, Phaät traûi toøa ngoài giöõa ñaïi chuùng, luùc ñoù toân giaû A-nan rôøi khoûi choã ngoài, tròch baøy vai höõu ñaûnh leã Phaät roài chaép tay cung kính baïch Phaät: "Theá toân thöôøng khen ngôïi caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä, yù muoán gaëp hoï nhöng khi hoï ñeán ñaây, Theá toân laïi chaúng han hoûi gì ñeán hoï", Phaät noùi: "naøy A-nan, ta ñaõ noùi chuyeän vôùi hoï roài, ñaõ nöông nôi Thaùnh ngöõ, Thaùnh phaùp luaät ñeå an uûi hoï", A- nan baïch Phaät: "con chöa hieåu nhö theá naøo laø duøng Thaùnh ngöõ, Thaùnh phaùp luaät ñeå an uûi nhau", Phaät noùi: "sau khi ñi ñeán ôû ngoaøi cöûa phoøng röûa chaân roài, ta vaøo trong phoøng traûi toøa ngoài kieát giaø ngay thaúng, truï nieäm hieän tieàn; caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä cuõng theo thöù lôùp laøm y nhö ta ñaõ laøm. Khi ta nhaäp sô ñònh... cho ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù; caùc Bí-soâ naøy cuõng nhaäp caùc ñònh nhö vaäy. Ta laïi xuaát ñònh Phi töôûng phi phi töôûng xöù nhaäp ngöôïc trôû laïi cho ñeán sô ñònh ; caùc Bí-soâ naøy cuõng xuaát nhaäp ngöôïc trôû laïi nhö ta. Luùc ñoù ta suy nghó: "nay ta neân hieän töôùng traïng khaùc ñeå nhaäp sô ñònh, khoâng thuoäc caûnh sôû haønh cuûa Thanh vaên, Ñoäc giaùc", nghó roài ta lieàn nhaäp ñònh nhö vaäy; caùc Bí-soâ naøy noùi vôùi nhau: "Theá toân ñang truï trong ñònh cuûa mình, chuùng ta cuõng neân töï truï trong ñònh cuûa mình", noùi roài hoï lieàn töï truï trong ñònh cuûa mình. Naøy A-nan, ñaây laø duøng Thaùnh ngöõ, Thaùnh phaùp luaät ñeå an uûi nhau; ta ñaõ an uûi hoï nhö vaäy", A-nan baïch Phaät: "laønh thay duøng Thaùnh ngöõ, Thaùnh phaùp luaät ñeå an uûi nhau ; Theá toân ñaõ duøng Thaùnh ngöõ, Thaùnh phaùp luaät ñeå an uûi caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä". Lôøi noùi naøy ñöôïc lan truyeàn khaép nôi, moïi ngöôøi ñeàu noùi vôùi nhau: "Theá toân ñaõ duøng Thaùnh ngöõ, Thaùnh phaùp luaät ñeå an uûi caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä"; caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân nghe vieäc naøy roài lieàn ñeán leã baùi caùc Bí-soâ beân bôø soâng Thaéng hueä. Khi hoï thuyeát giaûng phaùp yeáu cho moïi ngöôøi nghe, töø trong mieäng hoï bay ra muøi hoâi, moïi ngöôøi nghe muøi hoâi naøy ñeàu noùi vôùi nhau: "muøi hoâi naøy töø ñaâu bay ra?", caùc Bí-soâ naøy noùi laø töø trong mieäng chuùng toâi bay ra, moïi ngöôøi hoûi: "caùc Thaùnh giaû haèng ngaøy khoâng coù xæa raêng, ñaùnh raêng hay sao?", ñaùp laø khoâng, hoûi taïi sao, ñaùp laø Phaät chöa cho, moïi ngöôøi noùi: "khoâng xæa raêng, ñaùnh raêng haù thanh tònh hay sao ", caùc Bí-soâ naøy im laëng, sau ñoù baïch Phaät, Phaät noùi: "caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân cheâ traùch nhö vaäy laø ñuùng. ÔÛ choã khaùc ta ñaõ

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 13 693

baûo caùc Bí-soâ xæa raêng, ñaùnh raêng nhöng caùc thaày khoâng bieát. Xæa raêng, ñaùnh raêng coù naêm lôïi : moät laø tröø bònh noùng vaøng, hai laø tröø ñaøm aám, ba laø mieäng khoâng hoâi, boán laø deã aên uoáng, naêm laø maét saùng saïch". Sau khi Phaät cheá neân duøng caây taêm xæa raêng vaø caây ñaùnh raêng, luùc ñoù coù moät Bí-soâ treû ñöùng ôû choã hieån loä, duøng caây taêm ngaén xæa raêng, boãng thaáy Theá toân ñi ñeán, Bí-soâ naøy hoå theïn suy nghó: "laøm sao coù theå ôû tröôùc Theá toân nhoå caây taêm xæa raêng naøy ra" , nghó roài lieàn nuoát caây taêm vaø bò maéc ôû coå hoïng. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø luoân chaùnh nieäm, luùc ñoù Phaät thaáy vieäc naøy roài lieàn ñöa baøn tay traùi coù voâ löông coâng ñöùc vôùi chöõ vaïn xoay quanh coù theå tröø sôï haõi, ban cho an oån ñeå giöõ laáy ñaàu cuûa Bí-soâ naøy roài ñöa ngoùn tay phaûi vaøo trong hoïng cuûa Bí-soâ ñeå moùc caây taêm ra, keùo theo caû maùu. Phaät hoûi Bí-soâ naøy: "thaày laøm gì vaäy?", Bí-soâ naøy keå laïi söï vieäc, Phaät suy nghó: "do ñöùng xæa raêng ôû choã hieån loä neân coù loãi naøy", nghó roài baûo caùc Bí-soâ: "töø nay khoâng ñöôïc ñöùng xæa raêng ôû choã hieån loä vaø duøng caây taêm ngaén. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù laïi coù moät Bí-soâ ngoài xæa raêng tröôùc Bí-soâ kyø tuùc, Phaät baûo: "khoâng neân. Coù ba vieäc neân laøm ôû choã khuaát, ñoù laø ñaïi tieåu tieän vaø xæa, ñaùnh raêng; cuõng khoâng ñöôïc duøng caây taêm quaù ngaén". Luùc ñoù Luïc chuùng Bí- soâ duøng caây ñaùnh raêng quaù daøi, caùc Bí-soâ cheâ traùch: "caùc vò caàm caây ñeå giôõn hay sao?", ñaùp: "sao laïi goïi laø giôõn, caùc thaày khoâng thaáy Bí-soâ tröôùc kia duøng caây taêm quaù ngaên xæa raêng maø suyùt cheát, nhôø Phaät cöùu hoä môùi ñöôïc soáng. Leõ naøo caùc vò mong caàu y baùt cuûa chuùng toâi neân mong chuùng toâi cheát sôùm ñeå cuøng laøm yeát ma hay sao?", caùc Bí-soâ nghe roài im laëng, baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ khoâng ñöôïc duøng caây taêm, caây ñaùnh raêng quaù daøi. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù caùc Bí- soâ khoâng bieát neân laøm daøi ngaén nhö theá naøo, Phaät noùi: "coù ba loaïi: daûi, vöøa vaø ngaén. Loaïi daøi laø möôøi loùng tay, loaïi ngaén laø taùm loùng, loaïi vöøa ôû giöõa hai loaïi treân". Luùc ñoù coù Bí-soâ giaø bònh suy nhöôïc, khoâng theå ñi ñeán choã khuaát ñeå ñaùnh raêng, Phaät baûo: "ngöôøi giaø ñöôïc chöùa chaäu suùc mieäng", caùc Bí-soâ laïi tuøy nghi ñeå chaäu suùc mieäng trong phoøng, khi ñi ñaù phaûi laøm ñoå nöôùc dô ra ñaát, Phaät noùi: "chaäu suùc mieäng neân laøm coù hình daïng nhö daáu chaân voi". Luùc ñoù caùc Bí-soâ tìm chaäu suùc mieäng khoù ñöôïc, Phaät noùi: "neân ñeán beân caïnh oáng thoaùt nöôùc ñeå ñaùnh raêng", coù Bí-soâ ñaùnh raêng ôû xa choã thoaùt nöôùc, Phaät noùi: "neân ñaùnh raêng ôû gaàn choã thoaùt nöôùc khoaûng moät thöôùc vuoâng". Sau ñoù laïi coù Bí-soâ khoâng coù naïo löôõi neân mieäng vaãn hoâi, Phaät noùi: "ñaùnh raêng roài neân naïo löôõi", Bí-soâ laïi khoâng bieát duøng vaät gì naïo löôõi, Phaät baûo neân chöùa caây naïo löôõi. Luïc chuùng Bí-soâ laïi duøng vaøng baïc… laøm caây naïo löôõi, bò caùc tröôûng

giaû, Baø-la-moân cheâ traùch, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "Bí-soâ ñöôïc duøng boán loaïi laø ñoàng, saét, du thaïch vaø ñoàng ñoû

ñeå laøm caây naïo löôõi", Bí-soâ laïi duøng caây naïo löôõi beùn neân laøm löôõi bò thöông, Phaät baûo khoâng neân laøm beùn ; laïi tìm boán loaïi treân khoâng ñöôïc, Phaät baûo: "neân xheû caây ñaùnh raêng ra uoán cong laïi ñeå naïo löôõi". Khi cheû caây ñaùnh raêng duøng ñeå naïo löôõi, caây coøn daêm neân laøm löôõi bò thöông, Phaät noùi: "neân cheû caây ñaùnh raêng ra, duøng hai maûnh maøi laãn nhau cho heát daêm roái môùi duøng naïo löôõi". Luùc ñoù caùc Bí-soâ xæa raêng, ñaùnh raêng xong quaêng boû maø khoâng leân tieáng, caây taêm rôi treân ñaàu cuûa thieân thaàn hoä chuøa khieán vò naøy sanh hieàm traùch, Phaät noùi: "khoâng neân im laëng maø quang boû, neân leân tieáng; ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Caùc Bí-soâ chæ leân tieáng khi quang boû caây taêm xæa raêng, coøn nhöõng vieäc khaùc nhö khaïc nhoå... laïi khoâng leân tieáng, Phaät baûo taát caû vieäc vaát boû ñeàu phaûi leân tieáng. Luùc ñoù coù Bí-soâ ñi ñöôøng tìm caây taêm, caây ñaùnh raêng khoù ñöôïc neân khoâng daùm aên, Phaät noùi: "khoâng ñöôïc boû aên, neáu tìm khoù ñöôïc thì neân suùc mieäng ba laàn". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát coù hai Caàu tòch laø Chuaån ñaø vaø La-hoã-la, toân giaû muoán du haønh trong nhaân gian neân hoûi hai ñeä töû: "nay ta muoán du haønh trong nhaân gian, hai con muoán ñi theo hay ôû laïi?", Chuaån ñaø muoán ñi theo coøn La-hoã-la muoán ôû laïi, toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi La-hoã-la: "neáu vaäy, ta gôûi con laïi cho ai?", ñaùp: "xin gôûi con cho toân giaû OÂ-ñaø-di, con seõ ôû vôùi vò aáy", toân giaû noùi: "La-hoã-la, vò aáy laø ngöôøi xaáu, e seõ laøm vieäc phi phaùp", ñaùp: "con seõ thöøa söï vò aáy nhö cha, vò aáy seõ khoâng laøm vieäc xaáu", Xaù-lôïi-phaát beøn gôûi La-hoã-la cho OÂ-ñaø-di roài du haønh trong nhaân gian. Sau ñoù khoâng baøo laâu, OÂ-ñaø- di baûo La-hoã-la laøm vieäc nhö vaäy, nhö vaäy; La-hoã-la khoâng chòu laøm theo lôøi, OÂ-ñaø-di töùc giaän noùi: "vieäc naøy khoâng chòu laøm thì chòu laøm vieäc gì?", ñaùp: "thaày ñaâu phaûi laø A-giaù-lôïi-da hay OÂ-ba-ñaø-da cuûa toâi", OÂ-ñaø-di caøng töùc giaän lieàn naém coå La-hoã-la loâi ra khoûi chuøa, La-hoã-la ñöùng khoùc ôû ngoaøi cöûa. Luùc ñoù Bí-soâ ni Ñaïi theá chuû cuøng naêm traêm moân nhaân ñeán choã Phaät, thaáy La-hoã-la ñöùng ôû ñoù khoùc neân hoûi nguyeân do, ñaùp laø bò OÂ-ñaø-di keùo loâi ra khoûi chuøa, Ñaïi theá chuû suy nghó: "ta khoâng neân boû maëc con cuûa Phaät ñöùng ôû ñaây maø boû ñi", nghó roài lieàn ñöùng ôû ñoù vôùi La-hoã-la. Sau ñoù, vua Thaéng quang ñi ñeán muoán gaëp Phaät, thaáy moïi ngöôøi ñöùng lieàn hoûi roõ nguyeân do, vua cuõng suy nghó: "ta khoâng neân boû maëc con cuûa Phaät vaø Phaät maãu ñöùng ôû ñaây maø boû ñi", nghó roài lieàn ñöùng ôû ñoù vôùi moïi ngöôøi. Sau ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc cuõng ñi ñeán kính leã Phaät, thaáy vaäy lieàn hoûi roõ nguyeân do vaø cuõng suy nghó: "ta khoâng neân

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 13 695

boû maëc con cuûa Phaät, Phaät maãu vaø vua ñöùng ôû ñaây maø boû ñi", nghó roài lieàn ñöùng ôû ñoù vôùi moïi ngöôøi. Luùc ñoù nhieàu ngöôøi tu taäp ngoaøi cöûa chuøa neân gaây oàn aøo, Phaät tuy bieát nhöng vaãn hoûi A-nan nguyeân do, A-nan ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät hoûi: "thaät coù Bí-soâ naøy ñuoåi Bí-soâ khaùc ra

khoûi chuøa hay khoâng?, ñaùp laø thaät coù, Phaät noùi: “Bí-soâ chæ ñöôïc laøm chuû trong phoøng cuûa mình chöù khoâng phaûi trong chuøa, vì theá khoâng ñöôïc ñuoåi Bí-soâ khaùc ra khoûi chuøa. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Do Phaät cheá khoâng ñöôïc ñuoåi Bí-soâ ra khoûi chuøa neân caùc Bí-soâ khoâng daùm khieån traùch moân nhaân ñeä töû, khieán hoï khinh thöôøng phaùp taéc; Phaät baûo neân khieån traùch. Caùc Bí-soâ khoâng bieát khieån traùch nhö theá naøo, Phaät noùi: “coù naêm caùch khieån traùch: Moät laø khoâng noùi chuyeän, töùc laø khoâng cuøng hoï noùi chuyeän, hoûi ñaùp. Hai laø khoâng daïy baûo, töùc laø khoâng raên nhaéc hoï veà vieäc lôïi hay haïi. Ba laø khoâng thoï duïng chung, töùc laø khoâng thoï söï cuùng döôøng thöøa söï cuûa hoï, khoâng lieân quan tôùi y thöïc vaø phaùp. Boán laø ngaên thieän söï cuûa hoï, töùc laø khoâng baûo hoï laøm caùc thaéng söï nhö tu phaåm thieän… Naêm laø khoâng cho y chæ, töùc laø döùt y chæ, khoâng coøn quan heä thaày troø, khoâng cuøng ôû chung phoøng”. Luùc ñoù, caùc Bí-soâ khoâng xeùt kyõ ñaõ voäi khieån traùch, Phaät noùi: “khoâng neân gaëp vieäc gì cuõng khieån traùch ngay. Ai coù naêm phaùp môùi neân khieån traùch, naêm phaùp laø baát tín, löôøi bieáng, aùc khaåu, khoâng hoå theïn, vaø thaân caän keû xaáu”, caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy roài, ñoái vôùi ngöôøi coù ñuû naêm phaùp treân môùi khieån traùch, ngöôøi khoâng ñuû naêm phaùp thì khoâng khieån traùch ; Phaät noùi: “chæ caàn coù moät trong naêm phaùp treân lieàn phaûi khieån traùch”. Luùc ñoù Bí-soâ naøy khieån traùch ñeä töû cuûa mình thì caùc Bí-soâ khaùc laïi bao che, Phaät noùi: “ngöôøi naøo bò Thaân giaùo sö hay Quyõ phaïm sö khieån traùch, neáu Bí-soâ khaùc bao che töùc laø coù yù ly giaùn, ñoù laø phöông tieän phaù Taêng, phaïm Toát thoå la ñeå”. Phaät cheá khoâng ñöôïc bao che neân khi bò khieån traùch, caùc Bí-soâ khaùc ñeàu khoâng dung chöùa, nhaân ñoù khoù ñieàu phuïc, khoâng cung kính ; coù ngöôøi boû ñi ñeán nöôùc khaùc, coù ngöôøi hoaøn tuïc. Phaät noùi: “neân sai moät Bí-soâ ñeán khuyeân hoï caûi hoái, sanh taâm cung kính”, Bí-soâ ñöôïc sai khoâng thieän xaûo neân ñeán noùi vôùi hoï raèng: “Thaân giaùo sö cuûa thaày xin thaày haõy hoan hæ”, khieán hoï caøng kieâu maïn ; Phaät baûo neân sai Bí-soâ thieän xaûo. Khi boån sö thaáy ñeä töû ñeán saùm hoái, khoâng bieát choïn löïa ñeå daïy baûo, ñeàu tha thöù heát ; do ñaây khieán hoï

tieán trieån trong vieäc tu phaùp thieän, laïi coøn coù ngöôøi hoaøn tuïc. Phaät noùi: “coù naêm phaùp môùi cho saùm hoái; ñoù laø tín taâm, tinh taán, cung kính, noùi lôøi thieän vaø thaân caän thieän tri thöùc. Trong naêm phaùp naøy tuøy coù nhieàu ít, ñeàu neân cho saùm hoái. Neáu caùc Bí-soâ ñoái vôùi ngöôøi khoâng neân khieån traùch maø laïi khieån traùch, ngöôøi ñaùng khieån traùch laïi khoâng khieån traùch, ñeàu phaïm toäi Vieät phaùp. Ñoái vôùi ngöôøi khoâng neân tha thöù maø laïi tha thöù, ngöôøi ñaùng tha thöù laïi khoâng tha thöù, cuõng ñeàu phaïm toäi Vieät phaùp. Ai ôû trong naêm phaùp ñen treân, tuøy hieän haønh moät phaùp naøo, taâm khoâng cung kính thì neân ñuoåi ra ; neáu bieát hoï oâm loøng tuøy thuaän thì neân tha thöù. Ai coù ñuû naêm phaùp ñen treân neân ñuoåi ñi maø khoâng ñuoåi ñi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù, khi caùc Bí-soâ ñuoåi hoï ra laïi loät heát y phuïc, ñeå hoï loõa

hình ñi ; Phaät noùi: “khoâng neân laøm nhö vaäy, neáu laø Caàu tòch thì neân cho hoï ñaõy löôït nöôùc, bình quaân trì vaø hai y thöôïng haï roài môùi ñuoåi ñi. Neáu laø Caän vieân hay saép thoï Caän vieân thì neân cho hoï saùu vaät roài môùi ñuoåi ñi. Saùu vaät laø ba y, toïa cuï, ñaõy löôït nöôùc, bình quaân trì (bình coù hai loaïi: bình nöôùc saïch vaø bình nöôùc röûa). 4. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù ba: Laøm chuøa, laøm löôùi, reøm, Noùi roäng vieäc queùt ñaát, Caàu phaùp, hai ñoàng töû, Muøa noùng neân laøm nhaø. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, nhö Phaät ñaõ daïy ngoïa cuï döôùi goác caây thì thanh tònh deã ñöôïc, Bí-soâ nöông nôi phaùp naøy ñöôïc xuaát gia vaø thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ. Neáu ñöôïc lôïi döôõng theâm nhö phoøng rieâng, laàu gaùc thì ñeàu ñöôïc thoï. Luùc ñoù coù Bí-soâ laøm chuøa khoâng laøm neàn moùng, baäc theàm cho ñeán maùi hieân; Phaät noùi: “neân laøm neàn moùng tröôùc, baäc theàm neân cao vöøa baèng ñaàu goái, keá döïng coät truï, saép ñaët ñoøn doâng, keøo röôøng… neân duøng gaïch vuïn troän vôùi buøn ñeå xaây leân cho cöùng chaéc, duøng muoái ñaù, tro buøn troän thaønh hoà ñeå toâ ; phía tröôùc neân laøm maùi hieân vôùi caây ngang laøm lan can, ñoùng ñinh dính vaøo coät truï ñeå khoâng cho rôùt ngaõ”. Khi caùc Bí-soâ ñang aên, chim seû bay ñeán laøm roái loaïn, Phaät baûo neân laøm löôùi ngaên. Hoï khoâng bieát laáy gì laøm löôùi, Phaät noùi: “neân duøng naêm loaïi laøm löôùi, ñoù laø gai, vaûi thoâ, coû Mang, coû Tranh vaø voû caây”, caùc Bí-soâ laøm löôùi xong, khoâng bieát caùch laép ñaët, Phaät noùi: “boán goùc löôùi neân ñeå boán voøng saét nhoû, duøng caây choáng leân ñöøng ñeå möa laøm hö”. Sau ñoù chim vaãn bay vaøo nhö tröôùc, Phaät baûo neân duøng vaät ñaäy, chöøng naøo aên môùi giôû ra. Luùc ñoù coù Bí-soâ ñang aên, con choù ñeán ñöùng moät beân mong cho thöùc aên dö; Bí-soâ khoâng cho neân

con choù bò cheát ñoùi, baïch Phaät, Phaät noùi: “khi aên neân chöøa laïi moät phaàn ñeå thí cho suùc sanh”. Sau ñoù coù Bí-soâ truï nôi A-lan-nhaõ chæ chöøa thöùc aên thí cho daõ can chöù khoâng cho chim quaï, quaï noåi saân duøng tieáng quaï goïi giaëc cöôùp: “Bí-soâ trong röøng coù nhieàu vaøng vaø vaät baùu”, giaëc cöôùp nghe hieåu roài lieàn ñeán gaëp Bí-soâ hoûi vaøng, ñaùp laø khoâng coù neân bò giaëc ñaùnh maéng, Bí-soâ hoûi vì sao ñaùnh, ñaùp laø vì coù vaøng maø khoâng chòu ñöa ra, Bí-soâ ñaùp: “toâi truï nôi A-lan-nhaõ thì laøm sao coù nhieàu vaøng, xin chôù ñaùnh oan”, giaëc cöôùp noùi neáu khoâng ñöa ra seõ gieát, Bí-soâ noùi: “chaéc coù keû giaän toâi neân noùi vu nhö theá, xin haõy noùi cho toâi bieát laø ai”, ñaùp laø quaï noùi, Bí-soâ noùi: “chaéc laø quaï giaän toâi”, giaëc cöôùp hoûi vì sao, Bí-soâ keå laïi vieäc treân, giaëc cöôùp nghe roài lieàn thaû Bí-soâ ra. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do thí coù taâm haïn cuoäc neân coù loãi naøy, do ñaây neân bieát, khi chöøa laïi thöùc aên neân thí khaép heát cho quaàn sanh, khoâng haïn cuoäc loaøi naøo. Neân röôùi treân thöùc aên cho hôi öôùt, baùnh neân boùp nhoû raûi treân ñaát, ñeå chuùng tuøy yù aên, khoâng neân caûn ngaên. Ai caûn ngaên thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù Bí-soâ laøm phoøng, gaëp trôøi möa nuùp döôùi maùi hieân cuõng bò öôùt; Phaät baûo neân laøm taám ngaên ñeå che, Bí-soâ khoâng bieát laøm nhö theá naøo, Phaät baûo neân duøng taám vaùn. Bí-soâ che khaép heát neân trong phoøng bò toái, Phaät baûo neân chöøa choã cho saùng. Luùc ñoù khoù tìm

ñöôïc vaùn, Phaät noùi: “taïm duøng chieáu coû ñeå ngaên che”, trôøi möa bò öôùt neân truøng sanh, Phaät noùi: “chæ duøng ngaên che trong muøa möa, thôøi khaùc neân boû”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.